

Till Finansdepartementet

**Betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75)
– remissvar från Tingsryds kommun****Inledning**

Tingsryds kommun lämnar remissvar på ovanstående betänkande enligt nedan. De redovisade synpunkterna avser de delar av utredningens förslag som bedömts som mest väsentliga från Tingsryds kommuns perspektiv. Synpunkterna redovisas under rubrikerna *avstyrks* och *vill betona vikten av* för respektive utvald del i utredningen. För de delar i utredningen som inte kommenteras under dessa rubriker är innebörden av kommunens remissvar att de tillstyrks eller lämnas utan synpunkt.

Sammanfattning/allmänt

Kommunen ser positivt på utredningens övergripande fokus på att skapa långsiktighet, helhetsperspektiv och stabilitet i kommunernas ekonomi och ekonomistyrning genom till exempel långsiktig plan och statlig inkomstgaranti vid konjunkturnedgång.

Kommunens intryck är att utredningens förslag innehåller ett flertal förändringar som förbättrar och förtydligar det nuvarande regelverket. Dock kan helheten av förslaget upplevas ha en fortsatt relativt hög grad av detaljreglering och komplexitet. En förenkling av det sammantagna regelverket hade varit önskvärt. Med en alltför strikt och detaljrik lagstiftning riskerar fokus att hamna på detaljer och tillämpning av regelverk istället för det som är viktigt, nämligen ett lokalt ansvarstagande för kommunens ekonomi och verksamhet i ett långsiktigt perspektiv.

Synpunkter på utvalda delar**Avsnitt 6.2 Vikten av goda planeringsförutsättningar***Vill betona vikten av*

- Vikten av stabila planeringsförutsättningar från statens sida kan inte nog betonas. Tidigare besked, permanenta åtgärder istället för tillfälliga samt generella och värdesäkrade statsbidrag istället för riktade bidrag är faktorer som kraftigt skulle förbättra förutsättningarna för långsiktighet i ekonomi och verksamheter hos kommuner och regioner.

Avsnitt 6.3 God kommunal hushållning

Vill betona vikten av

- Kommunen ser positivt på att ett långsiktigt program för god kommunal hushållning ska upprättas och antas av fullmäktige. Vi har under senare år arbetat för att stärka det långsiktiga perspektivet i ekonomistyrningen och den långsiktiga planen bedöms falla väl in det arbetet. 10 år bedöms som en lämplig tidshorisont. De utvalda måtten är relevanta och hänger samman på ett bra sätt. Det är positivt att varje kommun fastställer egna målnivåer efter analys av sin egen ekonomiska situation och framtida utmaningar. Den långsiktiga planen bör i lagstiftning, tillämpning och uppföljning få betydlig större tyngd och fokus än de mer kortsiktiga delarna (som till exempel balanskravet).

Avsnitt 6.4 Ekonomi i balans

Avstyrker

- Att balanskravsresultat ska anges i resultaträkningen. Balanskravsredovisningen bör inte blandas samman med externredovisningen, då det sannolikt försvårar förståelsen för läsaren. Balanskravsredovisningen kan med fördel även fortsatt redovisas i förvaltningsberättelsen.
- Att hänvisning till synnerliga skäl tas bort i sin helhet. Till exempel kan det finnas skäl för att vissa kostnader av engångskaraktär inte ska behöva återställas. Konkreta godkända skäl kan anges i förarbetena med striktare formuleringar än idag.
- Att nivån för stark finansiell ställning fastställs med en absolut nivå kopplad till soliditet. Soliditetsmålet kan variera kraftigt beroende på hur kommunen valt att organisera verksamheten. Varje kommun bör själv kunna fastställa vilken nivå som gäller utifrån egna förutsättningar. En eller flera rekommenderade nivåer för olika situationer/förutsättningar kan anges i förarbetena och utgöra riktlinje för ungefär vilken nivå som är lämplig.

Vill betona vikten av

- Balanskravet har sedan det infördes fyllt en funktion i ekonomistyrningen genom att utgöra en golvnivå med en i grunden enkel pedagogik (nollresultat), och kan säkert fortsätta att göra det. Det är dock viktigt att balanskravet inte får för stort fokus i lagstiftningen, så att det tränger undan god kommunal hushållning. Det långsiktiga perspektivet måste ha störst tyngd i lagstiftningen. Med för många detaljregleringar kring justeringsposter och synnerliga skäl finns en risk att den enkla pedagogiken i balanskravet försvagas.

Avsnitt 6.5 Resultatreserv

Vill betona vikten av

- Rätt använd kan en resultatreserv bidra till långsiktig god kommunal hushållning. Fel använd, med alltför vidlyfta användningsområden, kan den dock bidra till det motsatta. Det är viktigt att förarbetena innehåller tydliga exempel på när reserven är lämplig respektive inte lämplig att använda, så att förarbetena kan utgöra stöd för de egna riktlinjer som ska fastställas i den enskilda kommunen.

- Det är positivt att resultatreservens storlek begränsas genom ett maxtak. Om reserven tillåts bli för stor finns risken att reserven ger incitament att skjuta fram nödvändiga ekonomiska beslut i tiden.

Avsnitt 6.6 Konjunkturutjämnning

Avstyrker

- Att övergångsbestämmelser möjliggör tio års användning av befintlig resultatutjämningsreserv. Tillsammans med resultatreserv, garantimodell och balanskravsregler riskerar det sammantagna regelverket bli alltför komplext under en lång tid. Enklare vore att avskaffa resultatutjämningsreserven direkt vid införandet av det nya regelverket och istället möjliggöra överföring av reserverade medel till resultatreserven.

Vill betona vikten av

- Kommunen ser positivt på utredningens förslag om att ett regelstyrt system bör införas som innebär att staten garanterar en lägsta nivå för skatteunderlagsutvecklingen vid en djupare konjunkturedgång. Detta stärker förutsättningarna för en ansvarsfull och långsiktig hantering av ekonomin och innebär att de negativa effekter som uppstod vid pandemiutbrottet kan undvikas för både staten och kommunsektorn. Vid ett införande av en garantimodell är det också, som utredningen föreslår, logiskt att resultatutjämningsreserven tas bort.

Avsnitt 6.7 Budget, räkenskaper och uppföljning

Avstyrker

- Att fullmäktige ska motivera sitt beslut om godkännande av årsredovisningen. Istället bör fullmäktige motivera sitt beslut endast när det går emot revisorernas förslag i revisionsberättelsen.
- Att fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur betydande budgetavvikelser ska hanteras. Varje kommun bör själv kunna besluta om hur dessa processer ska se ut, vem som har ansvaret etc. I Tingsryds kommun ligger detta ansvar idag hos varje med nämnd med kommunstyrelsen som kontrollinstans genom uppsiktsplikten. De kommunspecifika ekonomistyrningsreglerna innefattas lämpligen i den långsiktiga planen.

Vill betona vikten av

- Detaljeringsgraden i uppställningarna av de finansiella rapporterna i budgeten bör kunna vara lägre än i årsredovisningen.
- Vissa förenklingar av delårsrapporten är positivt, dock är det logiskt att samma uppställningar tillämpas som finns i budgeten så att en uppföljning mot budget och finansiella mål kan göras, inte minst i prognosen. De senaste årens utveckling har inneburit att delårsrapporterna allt mer liknar årsbokslut i omfattning och förenklingar bör göras i krav på tilläggsupplysningar m.m. Det är viktigt att obligatoriska delar formuleras som minimikrav. Varje kommun bör själv kunna besluta om sin uppföljningsprocess och därvid välja nivå och omfattning på delårsrapporterna.

- Delårsrapporterna bör även innefatta krav på uppföljning av verksamhet. Även för verksamheten är åtgärdsplaner viktiga vid väsentliga budget/målavvikelser. Att renodla delårsrapporten till enbart en ekonomisk rapport (och därmed utesluta verksamhetsperspektivet) ger en dålig signal om kommunens uppdrag och sambanden mellan verksamhet och ekonomi.

Avsnitt 6.8 Revision och kontroll

Avstyrker

- Utökat uppdrag för revisorerna att granska regelefterlevnaden i den ekonomiska förvaltningen. Revisionens uppdrag bör även fortsatt baseras på revisionens egen riskanalys. Fler obligatoriska granskningar riskerar att medföra ökade kostnader. I en kommun med fungerande ekonomisk förvaltning skulle en sådan granskning bara bli en granskning för granskningens skull.

Avsnitt 6.9 Vägledning och stöd inom ekonomistyrning

Avstyrker

- Att vägledning och stöd bör ges av en statlig myndighet. Regelverket bör först och främst utformas enkelt så att behovet av vägledning och stöd minimeras. Den vägledning och stöd som ändå behövs bör kunna ges av SKR som redan idag är en naturlig aktör för kommunerna att vända sig till. Fler aktörer riskerar att skapa otydlighet för kommunerna. Styrning av ekonomin bör sammankopplas med verksamhetsperspektivet och inte ligga isolerad i en myndighet med bara ekonomifokus.

Avsnitt 6.10 Statistik

Avstyrker

- Insamling av ytterligare uppgifter i räkenskapssammandraget (RS). Kommunerna har redan idag en omfattande skyldighet att lämna uppgifter i RS. Ytterligare uppgifter måste vägas mot nyttan. Om nya uppgifter är prioriterade bör andra uppgifter tas bort i motsvarande omfattning.

Övrigt

Vill betona vikten av

- Införandetidpunkt och övergångsbestämmelser bör anpassas så att kommunerna får tillräcklig tid att processa och förankra de viktigaste delarna i det nya regelverket, till exempel den långsiktiga planen.
- Ställningstagande till pensionsredovisningen bör göras i god före ikraftträdandet, då det i hög grad påverkar hur mål och målnivåer ska formuleras i den långsiktiga planen.